

ПИТАННЯ РУБА

Хто подбає про мости і порти?

Початок на с. 3

Визначення приватного партнера здійснюється на конкурсних засадах за процедурою, визначеною у постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації здійснення державно – приватного партнерства» від 11.04.2011 року за №384.

Показниками ефективності реалізації проекту є наступні: 1) чиста приведена вартість (NPR); 2) внутрішня норма рентабельності (IRR); та 3) період окупності проекту (PBP).

Для держави плюси такого партнерства очевидні – інвестор модернізує чи будує об'єкт, який державі (певній громаді) необхідний, але коштів на який – немає.

А які плюси для приватного учасника передбачає таке партнерство? По – перше, отримання прибутку (за умови вірного попереднього розрахунку щодо інвестиційної привабливості проекту). По – друге, спрощені процедури для реалізації проекту, зокрема, безперешкодне отримання права на земельну ділянку для цілей реалізації проекту. При цьому, стаття 8 Закону чітко передбачає, що замовником та особою, яка проводить погодження документів із землеустрою є державний партнер. При цьому відшкодування/відсутність відшкодування витрат на погодження документів із землеустрою визначається у договорі державно – приватного партнерства. Окрім того, державою встановлюється в гарантії щодо того, що протягом усього терміну дії договору застосовується законодавство України, чинне на день його укладення. Зазначені гарантії поширюються на зміни цивільного і господарського законодавства, що регулює майнові права та обов'язки сторін, і не стосуються змін законодавства з питань оборони, національної безпеки, забезпечення громадського порядку, охорони довкілля, стандартів якості товарів (робіт, послуг), податкового, валютного, митного законодавства, законодавства з питань ліцензування та іншого законодавства, що регулює правовідносини, в яких не діють принципи рівності сторін.

Вам у концесію чи покерувати?

У світовій практиці поширеними є такі сфери взаємодії: 1) пов'язані з виробництвом енергії з відходів сільського господарства; 2) транспортування та зберігання сільськогосподарської продукції; 3) розвиток та експлуатація систем зрошення.

В Україні наразі також реалізуються всі зазначені напрями. Крім того, застосовуються, зокрема, такі типи договорів:

1. Договір управління. Приватному партнеру на певних умовах в довгострокове користування передається існуючий об'єкт (окремий чи мережа). Приватний партнер керує наявним (державним, комунальним) активом чи мережею за певну плату і водночас, поліпшує його стан. Перед приватним партнером ставиться мета досягнути певних результатів функціонування активу (рентабельність роботи), натомість він отримує плату за грамотний «менеджмент» об'єкту та його покращення.

2. Модель «будівництво – експлуатація – передача». Передбачає надання приватному партнеру нового довгострокового фінансування для будівництва нових об'єктів, а також їх експлуатацію протягом тривалого часу, достатнього для повернення своїх активів. Найважливішим у цій моделі є наявність споживача у державному секторі. Такий споживач зобов'язується купувати достатню кількість послуг проекту ДПП для забезпечення покриття всіх фіксованих витрат приватного партнера.

3. Концесія. Модель передбачає право на надання певних державних послуг кінцевим споживачам приватному партнеру, а той, натомість має інвестувати в розширення та модернізацію чи будівництво нових об'єктів. Важливим є той факт, що при концесії приватні партнери забезпечують довгострокове фінансування та оновлення/покращення об'єкту, а оплату послуг здійснюють споживачі, а не державний партнер.

Анжеліка ЛІВІЦЬКА,
старший юрист Dentons

Стрімкі злети та падіння

Огляд ринку зернових й олійних: динаміка та прогноз

Квітень виявився найбільш нестабільним періодом від початку року. Біржові котирування на зерно стрімко злітали й знову поверталися на попередній рівень. Ціни на українське зерно походилися більш статечно, утримуючись від різких стрибків і складних маневрів.

Пшениця

Біржові котирування американської пшениці на Чиказькій товарній біржі (СВОТ) демонстрували стрімкі стрибки: у першій декаді місяця вниз, майже до цінового дна; у другій декаді — вверх, досягнувши цінового піку за останні 5 місяців; у третій декаді місяця знову стрімко вниз.

Основними причинами різких коливань світових цін на пшеницю у квітні були інформаційні повідомлення про погодні умови та стан розвитку посівів озимої пшениці, а також суміжний ринок кукурудзи. Проте на кінець квітня біржові котирування американської пшениці повернулися до рівня ± 175 дол./т, що відповідає рівню на початок місяця.

На українському ринку пшениці було набагато спокійніше. Ціни не поспішали зростати з огляду на деяке укріплення національної валюти та сприятливі погодні умови для розвитку посівів, проведення весняної посівної кампанії. Лише в третій декаді місяця відбулося зростання цін в гривневому еквіваленті, причому більшою мірою на фуражну пшеницю — плюс 100–150 грн/т, під впливом суміжного ринку кукурудзи.

Сьогоднішні сигнали ринку не підштовхують ціни на пшеницю в Україні до змін. Тривалі травневі свята також налаштовують на пасивність цін в першій половині місяця. У другій половині травня будуть відомі нові індикатори світових балансів попиту й пропозиції на 2016/17 МР від МСГ США, інші чинники, що можуть спричинити зміни цінових трендів.

Кукурудза

З перших днів квітня ціни на кукурудзу різко зростали, продемонструвавши високі темпи зростання — плюс 20 дол./т за дві декади місяця й досягли позначки максимального значення за останні 5 місяців — 160 дол./т. Такий поштовх для зростання цін був спричинений інформацією про посуху в Бразилії, поживлення закупівель американської кукурудзи Китаєм тощо.

Рис. 1. Динаміка цін на пшеницю на Чиказькій товарній біржі (СВОТ), липневий контракт, листопад 2015-го — квітень 2016-го

Не обійшлося й без спекуляцій на цій інформації, бо раптом азіотажний попит різко вщух і ринок ніби схаменувся. Оператори ринку знову згадали про інші чинники впливу на ціни: надлишок пропозиції та рекордні перехідні залишки кукурудзи у світі, високі темпи сівби кукурудзи в США, які випереджають середні п'ятирічні показники, тощо. У третій декаді квітня біржові котирування на американську кукурудзу попрямували вниз.

В Україні в першій половині місяця кукурудза дешевшала «під враженням» від зміцнення гривні. У другій половині місяця ціни на українське кукурудзу все ж відреагували на стрімке зростання світових цін і почали зростати. Наприкінці місяця ціни на кукурудзу коливалися в межах 4200–4400 грн/т.

На часі кукурудза є основним експортним товаром, тому тенденції внутрішніх цін залежатимуть від світових трендів цін і курсу валют.

Соеві боби

Упевнена динаміка зростання світових цін на соєві боби, яка започаткувалася ще на початку березня, продовжилася й у квітні, причому темп зростання посилювався. Якщо в березні травневий ф'ючерс на Чиказькій товарній біржі (СВОТ) подорожчав на 20 дол./т, то за 20 днів квітня червневий ф'ючерс подорожчав на 37 дол./т, сягаючи рівня 377 дол./т, що є рекордом для останніх восьми місяців.

Багато чинників, зокрема й спекулятивні дії «биків», підігрівали ринок. На користь зростання цін можна віднести: останні оцінки та прогнози МСГ США, політичну нестабільність у Бразилії та несприятливі погодні умови в Аргентині, активізацію закупівель сої (хоч і не американської) Китаєм.

Проте в останній декаді квітня ріст цін загальмувався. У США розпочато сівбу соєвих бобів, і надалі ринок чутливо реагуватиме на погодні умови й темпи проведення посівної кампанії.

У квітні ціни на сою в Україні не сліду-

Рис. 2. Динаміка цін на кукурудзу на Чиказькій товарній біржі (СВОТ), липневий контракт, листопад 2015-го — квітень 2016-го

Біржі

вали світовим тенденціям цін — вони були відносно стабільними. І хоча протягом місяця були певні коливання цін, наприкінці місяця соя торгувалася за цінами 9800–10000 на умовах постачання СРТ-завод, що відповідає рівню цін на початку місяця. В Україні також розпочато сівбу сої.

Через те, що внутрішні ціни на сою не корелювали зі світовими, найближчим часом можливо вони все ж дещо підтягнуться в Україні. В більш довгостроковій перспективі, цінові тренди залежатимуть від стану проведення посівної кампанії по сої, а також інших політичних й економічних новин цього ринку.

Соняшник

У квітні ціни на соняшник в Україні коливалися під впливом змін на олійних ринках і ринку нафти. Стримувальним чинником для цін виявилось зміцнення української гривні, яке було досить неочікуваним для операторів ринку, та низькі ціни на соняшникову олію в портах Чорного моря та в європейських портах. Ціни рослинних олій перебувають у стані перманентної стагнації через низькі ціни на нафту, які хоч і зростають останнім часом, але все ж значно нижчі від рівня 2015 року.

Проте, як тільки ціни на соняшник знижувалися, відповідно з боку аграріїв було зниження пропозиції соняшнику на ринку. Тому, хоч протягом місяця й були певні коливання цін, на кінець місяця вони незначно відрізнялися від рівня на початок місяця. Наприкінці квітня соняшник торгувався за цінами 10 800–11 000 грн/т на умовах постачання СРТ-завод.

Основним чинником впливу на ціни соняшнику є олійний ринок, який й надалі залежатиме від тенденцій цін на нафту, а також світового балансу попиту й пропозиції рослинних олій.

Любов ПАНКРАТОВА,
начальник відділу
функціонування аграрних ринків
Аграрного союзу України

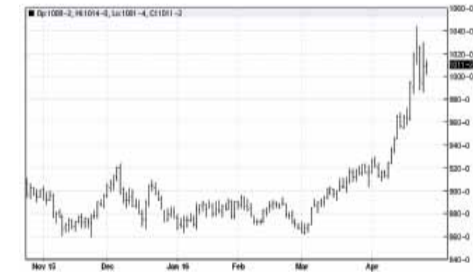

Рис. 3. Динаміка цін на соєві боби на Чиказькій товарній біржі (СВОТ), липневий контракт, листопад 2015-го — квітень 2016-го

ДПЗКУ проведе закупівлю сої для Китаю

«Наша соєва культура в силу законодавчих заборон не містить ГМО, що дуже підходить китайським партнерам і робить українську сою конкурентною на китайському ринку. До того ж вона не підпадає під квотування, й у китайських партнерів є інтерес працювати із цим продуктом. Якщо якість продукту, який потрапить на наші елеватори, влаштує китайську сторону, то в цілому для всіх виробників цього продукту відкриється велика перспектива щодо виходу на ринок КНР», — цитує директора

департаменту закупівель ПАТ ДПЗКУ Дмитра Єрмоленка Міжнародна асоціація успішного бізнесу.

За словами посадовця, в рамках чинної програми форвардних закупівель Державна продовольчо-зернова корпорація України має намір придбати 45 тис. тонн насіння сої (з авансовим платежем 3960 грн/т). Щоправда, цією продукцією не замістять обсяги недопоставок кукурудзи за наявними зобов'язаннями перед КНР. «Ми готові забезпечити потребу китайських

партнерів в необхідних обсягах кукурудзи. Проте сьогодні ціни на кукурудзу неринкові, й ми не можемо експортувати потрібну кількість. Перехідні залишки по кукурудзі, що сформувалися в Китаї, якраз і формують ту ціну, з якою на ринок України важко зайти. Звичайно ж, ми соєю не замістимо той обсяг кукурудзи. Однак якщо перший пробний крок по виходу нашої якісної сої на китайський ринок вдасться, це буде успіх і для поточного моменту, і для перспектив», — наголосив Дмитро Єрмоленко.